

Kan op z'n plaats in museum

Alkmaarse Sjoukjen van Enst schenkt bijzondere tinnen schenkan aan Deventer

door Natasja van Dulmen

DEVENTER - De familie van Enst schonk zaterdag voor de tweede keer 'sin beste vaaders kan' aan Deventer. Was het volgens de inscriptie in 1708 Pieter van Enst die de kan schonk aan het gilde, bijna driehonderd jaar later was het zijn nazaat Sjoukjen Egbertina van Enst die het waardevolle stuk overdroeg aan het Historisch Museum.

De in Alkmaar woonachtige Van Enst wist dat het familiestuk van grote historische waarde was en wilde het daarom schenken aan een museum. De vraag was in welke collectie de kan thuishoorde. 'Ik wilde dat het ergens terecht kwam waar mensen er waarde aan hechten en dat het een mooi plaatsje zou krijgen.'

Om die reden liet zij het stuk bekijken door tin-expert en antiekhandelaar Jan Beekhuizen van het programma Kunst en Kitsch. Het merk in de kan, een roos met de letters JL, gaf uitsluitsel: de kan was gemaakt door de Deventer tingieter Jan Lieffers en hoorde dus in het Historisch Museum van Deventer thuis. Beekhuizen was erg onder de indruk van de tinnen schenkan en schatte de waarde op zo'n 6500 euro.

'Deze kan is om verschillende redenen bijzonder', vertelt Beekhuizen. 'Op de eerste plaats om-

Museumdirecteur Charles Boissevain bewondert de kan die het museum heeft gekregen van Sjoukjen van Enst (links). (Foto Ronald Hissink)

dat het een Rembrandtkan is. Die naam heeft niets met de schilder te maken, maar geeft het soort kan weer. Daarnaast is de kan al in 1641 gemaakt in Deventer en daar heb je er niet zo veel van. Tenslotte vertelt de inscriptie dat hij is gebruikt in het gilde.'

'Waarschijnlijk om bier uit te schenken', vult B. Dubbe aan. Hij is oud-voorzitter van vereniging De Waag en heeft de historie van de schenkan uitgeplouzen. 'Volgens de inscriptie is de kan in 1641 gemaakt voor Peter Arentsen. Uiteindelijk is hij terecht gekomen bij Pieter van

Enst, een snijder oftewel kleermaker. De kans is dus groot dat hij aan het kleermakersgilde is geschonken.'

Hoe het voorwerp uiteindelijk weer bij de familie Van Enst is gekomen, is niet bekend, maar de laatste telg heeft hem altijd

goed bewaard. Van Enst: 'Hij stond boven op een Drentse dekenkist, tot ik wist waar hij een mooi plekje zou krijgen. Vroeger smolten ze veel tin om, dus veel van deze oude kannen zijn er niet meer. Mede door de twee jaartallen die erin staan, besefte ik dat het niet zomaar een kan was. Aangezien naast de historische waarde ook de emotionele waarde voor mij heel groot was, wilde ik niet dat de kan op de particuliere markt terecht zou komen. Dit Historisch Museum is dus gewoon een hele mooie plaats.'

Van Enst heeft nog altijd een band met Overijssel. Evenals de vrouw van voorvader Pieter heeft de vader van de Alkmaarse in Wijhe gewoond. 'Ik heb nog meer familie in de buurt wonen, dus reden genoeg om af en toe deze kant op te komen.' Samen met museumdirecteur Charles Boissevain zette de gulle geefster de kan in een vitrine. Hij staat daar naast enkele vergelijkbare exemplaren. De 'nieuwe' kan is alleen iets donkerder. Van Enst: 'Mogelijk komt dat door de waslaag die er op is aangebracht. De Avro heeft de kan namelijk belangeloos gerestaureerd, dus dat mag ook best even vermeld worden.'

Op 11 november besteedt het televisieprogramma Tussen Kunst en Kitsch aandacht aan de schenking van de kan aan het Deventer Historisch Museum.

Tinnen kan weer terug in Deventer

Na ruim 350 jaar

van een onzer verslaggevers

DEVENTER - Een bijzondere tinnen wijnkan uit Deventer komt na ruim 350 jaar terug op de plaats van herkomst. Op zaterdag 28 september schenkt de laatste telg van de familie Van Enst de kan van Deventer makelij aan het Historisch Museum van Deventer.

Voor het museum wordt de kan de oudste uit de collectie. Na bemiddeling van tinexpert Jan Beekhuizen van het Avro-programma Tussen Kunst en Kitsch keert het exemplaar terug naar de Hanzestad. Mevrouw Van Enst uit Alkmaar kwam met de kan naar het programma en wilde weten waar deze thuishoorde. Beekhuizen kende de tinnengieter en kon zo de wijnkan in Deventer lokaliseren.

LAATSTE

Mevrouw Van Enst is de laatste van haar familie. Ze wil de kan een definitieve bestemming geven door hem aan het Historisch Museum Deventer te schenken.

Het tv-item wordt op 11 november uitgezonden.

De wijnkan is in 1641 gemaakt door de Deventer tingieter Jan Loeffers. Hij is een van de belangrijke tinnengieters die Deventer heeft gehad.

Het historisch museum is al in

het bezit van twee avondmaalskannen van Loeffers die in bruikleen zijn gegeven door de Hervormde Gemeente.

Loeffers heeft zijn merk, een roos met de letters IL, in de kan geslagen. Het exemplaar draagt de volgende inscriptie: 1641 Peter Arentsen en in 1708 heeft Pieter van Enst 'sin beste vaaders kan int gilde gebracht'. Hieruit leidt Beekhuizen af dat de kan in 1641 voor ene Peter Arentsen is gemaakt en 67 jaar later dus door Pieter van Enst aan een gilde geschonken is.

Van de gilden is vrijwel alles verloren gegaan toen ze in de Franse Tijd werden opgeheven. Alles is toen weggegooid of door leden meegenomen. Een lid van de familie Van Enst moet de kan weer mee naar huis hebben genomen. En nu komt die dus in de historische collectie van de stad.

TINNEN KAN

Waren er maar meer mensen zoals mevrouw Van Enst uit Alkmaar. Zij overhandigde zaterdag een tinnen schenkkkan aan Historisch Museum Deventer. Een kostbaar familiestuk dat zo'n driehonderd jaar geleden door haar voorvader, Pieter van Enst, werd geschonken aan het Deventer kleermakersgilde. Hoe het stuk terug in familiebezit kwam is een raadsel, maar mevrouw Van Enst zag de historische waarde van de schenkkkan, koesterde het en ging op zoek naar een museum waarin de kan thuishoorde. Dankzij het tv-programma Tussen Kunst en Kitsch werd duidelijk dat het tinnen voorwerp in Deventer hoorde. Sinds zaterdag is de schenkkkan weer thuis en staat ze in een van vitrines van het Historisch Museum aan het Grote Kerkhof. Hartelijk dank mevrouw Van Enst.